

**ОБЩИНСКИ НАРОДЕН СЪВЕТ
РУСЕ**

Д О К Л А Д

**ЗА ИЗВЪРШЕНАТА РАБОТА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА
РЕШЕНИЯТА НА СЕКРЕТАРИАТА НА ЦК НА БКП
ОТ 10 МАЙ 1980 ГОДИНА, ЗА УВЕЛИЧАВАНЕ И
РАЗНООБРАЗЯВАНЕ НА СТОКИТЕ И УСЛУГИТЕ И
ИЗПЪЛНЕНИЕ НА 76-ТО ПМС В РУСЕНСКАТА
СЕЛИЩНА СИСТЕМА**

(Изнесен на X-та редовна сесия на
Общинския народен съвет — Русе
проведена на 17 декември 1980 г.)

1. 10. 1944

No.

1. 10. 1944

1. 10. 1944

1. 10. 1944

1. 10. 1944

1. 10. 1944

3

О Б Щ И Н С К И   Н А Р О Д Е Н   С Ъ В Е Т
- Р У С Е -

=====

Д О К Л А Д

ЗА ИЗВЪРШЕНАТА РАБОТА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА
РЕШЕНИЯТА НА СЕКРЕТАРИАТА НА ЦК НА БКП
ОТ 10 МАЙ 1980 ГОДИНА, ЗА УВЕЛИЧАВАНЕ
И РАЗНООБРАЗЯВАНЕ НА СТОКИТЕ И УСЛУГИТЕ
И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА 76-ТО ПМС В РУСЕНСКАТА
СЕЛИЩНА СИСТЕМА

/Изнесен на X-та редовна сесия
на Общинския народен съвет-Русе,
проведена на 17 декември 1980г./

Р У С Е
1 9 8 0

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000867731

444232

52
K 043

ДРУГАРКИ И ДРУГАРИ,

Настоящата сесия на Общинския народен съвет се провежда в период, когато целият български народ се готви за достойна среща на Дванадесетият конгрес на БКП. Трудовите колективи от всички отрасли на народното ни стопанство творчески разкриват резервите за предсрочно изпълнение на насрещните планове за седмата петилетка. Разгръщат се нови инициативи, поемат се допълнително обещания за преизпълнение на поставените задължителни държавни задачи.

Всичко това е отговор на големите грихи, които Българската комунистическа партия полага за повишаване на жизненото равнище на народа. През годините на седмата петилетка специални грихи бяха отделени за изпълнение на Декемврийската програма на партията за комплексно задоволяване потребностите на трудещите се със стоки и услуги. В резултат на това настъпиха положителни изменения в бита и живота на трудовите хора.

Тласък в развитието на търговията и услугите, за увеличаване и разнообразяване на стоките и услугите на населението даде проведената среща на Секретариата на ЦК на БКП с първите секретари на окръжните комитети и министрите от 10 май, т.г. в гр. Русе.

В изложението направено на срещата от другаря Тодор Живков се казва:

... "Нашата партия има ясна концепция за все по-пълното задоволяване на населението със стоки и услуги в съответствие с непрекъснато нарастващите потребности. На все по-пълното задоволяване потребностите на хората ние винаги сме гледали като задача, която има не само икономическо и социално, но и огромно политическо значение".

В светлината на поставените задачи от срещата на 10 май Общинският народен съвет набеляза конкретни мерки за подобряване снабдяването на населението от Русенската селищна система със стоки и услуги. На настоящата контролна сесия ще направим равностетка на извършеното и ще поставим на дневен ред проблемите които има да решаваме в това отношение.

Какви са основните резултати в настоящия момент?

Първо – стабилизира се снабдяването на населението в селищната система със стоки. Преодоляна бе дефицитността на такива основни стоки като: месо и месни произведения, мляко и млечни произведения, селскостопански сечива, пресни зеленчуци и плодове, блажни бои, копринени тъкаци, подови настилки, чанти и други.

Второ – изградена е и продължава да се изгражда съвременна материално-техническа база, в съответствие с нормативите за комплексно обществено обслужване.

Трето – по пътя на самозадоволяването се създадоха по-добри условия за увеличаване на стоковите фондове и достигане на нормативите за потребление на основните хранителни и нехранителни стоки и услуги на населението.

Четвърто – в резултат на прилаганата близо пет години "Система за повишаване културата на търговското и битово обслужване" се внесоха положителни изменения в поведението на работниците от търговията и услугите.

Но заедно с това трябва да се отбележи, че състоянието на търговията и битовото обслужване не отговарят на онези огромни възможности които съществуват в Русенската селищна система. Палице са редица нерешени въпроси, които хвърлят сянка на обслужването и създават сенователно недоволство на гражданите.

С провеждането на настоящата сесия ние си поставяме за задача да разгледаме главно нерешените въпроси, обективно

да потърсим причините за това и да набележим конкретни мерки за тяхното решаване.

В изложението на др.Тодор Живков направено на съвещанието от 10 май т.г. в гр.Русе се постави задачата:

"Да се внесе прелом в производството на стоки за народно потребление и разширяване услугите на населението".

Изминалият период от съвещанието е сравнително малък, но той е показателен с това, как стопанските ръководства и партийните организации са се отнесли към решаването на тази задача. Нашата оценка е, че някои ръководства не са създали необходимата организация след майското съвещание и не са взели необходимите мерки за разширяване и разнообразяване на стоките и услугите. Все още се работи по определен шаблон, без да се ползват най-ефективно методите, които ни предоставя новият икономически механизъм. Икономическият подход не се ползвава комплексно, а се дава приоритет на тези показатели, които носят по-големи доходи на предприятията. Това се отразява неблагоприятно върху търговското и битово обслужване в нашата селищна система.

Ако искаме да направим основен извод от това което е извършено след съвещанието в град Русе, този извод е следният: Извършеното от нас не отговаря на онези големи задачи които постави другарят Тодор Живков.

І. ПО РАЗШИРЯВАНЕ ПРОИЗВОДСТВОТО НА СТОКИ ЗА ПОТРЕБЛЕНИЕ, ЗА ПО-ПЪЛНО И КОМПЛЕКСНО ЗАДОВЛЯВАНЕ ПОТРЕБНОСТИТЕ НА ТРУДЕЩИТЕ СЕ

Със изпълнението на Декемврийската програма и тезисите на XI-я конгрес през годините на VII-та петилетка с бързи темпове се разви производството на стоки за потребление, значително се увеличиха стоковите фондове. Разобрази се асортиментът и се подобри качеството на стоките. Настъпиха

качествени изменения в структурата на потребление. Значително нарастна делът на промишлените стоки и особено стоките свързани с бита на населението.

През десетмесечното на тази година в нашата селищна система са продадени стоки за 296 мил.лева, което е в повече в сравнение със съдия период на миналата година с 48 мил.лева.

По-пълно са задоволени потребностите на населението с основните хранителни и нехранителни стоки от първа необходимост. Подобри се задоволеността със стоки за децата. В магазин "Детмаг" и специализираните шандове се предлагат в по-големи количества от предходната година детски облекла, храни и играчки.

Създаде се спокойствие на пазара с продажбата на хранителни стоки. Очаква се тази година да се продадат в повече: месо и месни произведения с 390 т.; мляко и млечни произведения с 920 т.; плодове и зеленчуци с 1200 т.; яйца с 5080 х.бр.; риба и рибни продукти с 549 тона и други.

Увеличи се консумацията на човек от населението и през настоящата година ще се достигне:

	Очаквано изпълнение	
	Норматив	1980г.
-месо и месни произв.	69.5	68.0
-мляко и млечни произв.	140.2	139.1
-риба и рибни продукти	9.-	9.7
-плодове	110.9	87.2
-зеленчуци	126	118.4
-растителни масла	14.-	9.8
-яйца	117	109.7

Разшири се производството на топли закуски в 63 обекта от които 12 новооткрити след съвещанието. Чувствително се подобри продажбата на стоки и закуски пред магазините и заведенията за обществено хранене.

Извършеното от съвещанието на 10 май до настоящия момент е едно добро начало, което следва да се разширява и усъвършенствува. Възможностите на Русенската селищна система в това отношение са значително по-големи по съществуват още и неразкрити резерви.

Независимо от постигнатото нас определено ни тревожи обстоятелството, че прекъсват продажбите на стоки – някои стоки не достигат, а други са в дефицитност за твърде дълги периоди като: деликатесни колбаси, боб, леща, картофи, захарни и шоколадени изделия, захар, бисквити, ел. домакински уреди, мебели, обувки, гумени изделия и други.

В настоящия момент се водят като липсващи около 275 вида стоки, от които 35 вида хранителни и 240 вида нехранителни стоки.

Какви са причините?

Внимателният анализ показва, че причините са комплексни – обективни и субективни. Задача на настоящата сесия е да посочи субективните причини, да ги анализира и да вземе мерки за тяхното отстраняване.

1. Изпълнение програмата за разширяване на стоките за потребление, произвеждани от Русенската промишленост

В изпълнение на указанията, дадени от др. Тодор Живков на майското съвещание, НК на ОНС прие програма за увеличаване производството и подобряване снабдяването на населението със стоки и услуги. Съществината на програмата е да се използват по-пълно и ефективно всички трудови и материални резерви и съществуващата база за решително увеличаване разнообразието на стоките за народно потребление. На промишлените предприятия от Русенската селищна система се постави

задачата до края на 1980 г. да произведат за вътрешния пазар допълнително стоки за 7171 х.лв.

По плана за настоящата година общо за окръга следва да се произведат стоки за широко потребление общо за 389 284 хлв.

Какво показват резултатите в настоящия момент?

Добре изпълняват задълженията си ръководствата на предприятия: МК "Г.Димитров", завод "Петър Караминчев", завод "Найден Киров", завод "Фазан", завод "Александър Атанасов", и ТК "Вела Пискова" и др. които произведоха за вътрешния пазар допълнително стоки за 4778 хлв.

Наред с това обаче, редица ръководители на промишлени предприятия подценяват своите задължения за производство на стоки за широко потребление, въпреки наличието на суровинна база и производствени мощности. Не изпълниха своите задължения ръководствата на ЗЗ "Димитър Благоев", за производство на мая за хляб и лимонена киселина; ОП "Булгарплод" – за производство на плодови консерви; ХВК "Освобождение" – за захарни изделия и Местната и кооперативна промишленост за производство на някои видове стоки за бита. Не изпълниха плана за производството на модни и луксозни стоки завод "Арда" за готови облекла за 872 хлв.; "Булгарплод" – за сладка и сокове за 300 хлв.; ТНК "Солидарност" – за кожена галантерия за 38 хлв.; "Родоп" за сурово сушени колбаси и други месни произведения за 361 хлв.

Недостатъчно настойчиви бяха ръководствата на ОП "Търговия на едро", СД "Търговия" и другите търговски организации за по-активно въздействие върху производствените предприятия за изпълнение на тези задължения.

Данните показват, че от 72 предприятия само 43 имат организирано съпътстващо производство и цехове за широка потреба, от които е произведена продукцията за 13078 хлв., при общ обем на промишлената продукция 1 149 946 хлв. Това

показва, че недостатъчно се ползват производствените мощности и трудовите ресурси за производство на стоки за народно потребление. Също така недостатъчни грижи се полагат за увеличаване относителния дял на модните и луксозни стоки, които в настоящия момент достигат едва 8.7 % от общия обем на стокооборота.

В представителния магазин "Валентина" не се предлагат разнообразни модни и луксозни стоки, не е напълно избягната онази "сивота" на асортиментите, които преобладава в обекта.

Направените положителни изменения с доставката на такова стоки от ТПК "Съгласие", завод "Арда", ТПК "Солидарност", фабрика "Фазан", комбинат "Дунавска коприна" са едно добро начало, което следва да се разширява.

С програмата се предвижда през 1981 година стоките за широко потребление да достигнат над 395 мил. лева, а относителния дял на модните и луксозни стоки да надхвърли 10 %.

Сега е момента предприятията от търговията на едро и дребно да конкретизират своите заявки и проявят по-голяма настойчивост за производството на предвидените допълнителни количества, със оглед преодоляване дефицитността на редица стоки. С внедряването на новия механизъм се създава ефикасни средства и методи за премахване монопола в търговията и въздействие върху производството. Преките доставки са една от тези форми, с които като се държи сметка на потребностите и вкусовете изисквания на гражданите се доставят стоки непосредствено от производството в търговията на дребно. Сключените договори за около 2,5 мил. лева, до този момент не задоволжават. Недостатъчна е активността на ръководствата на СД "Търговия", ОП "Булгарплод" и ТПК "Наркооп" в това отношение. Не считаме, че стокооборотът реализиран по пътя на преките доставки следва да нарастне през 1981 година с около 8-10 мил. лева.

Необходимо е ръководствата на ОП "Търговия на едро" и СД "Търговия" ежегодно да уточняват доставката на стоки за широко потребление преди договарянето на същите в град Пловдив.

2. Доставка на стоки от социалистическите страни.

Важен резерв за обогатяване и разнообразяване на стопанския фонд е обмяната на стоки със социалистическите страни, по линията на разменна ширпотреба. Нашият град започна такъв пряк обмен на стоки през 1975 г. със социалистическа република Румъния и Германска демократична република. От гр. Олтеница, Гюргево, Магдебург и Швет блха доставени трикотажни изделия, чорапи, прежди, мебели, печки за твърдо гориво и други домашни потреби.

През настоящата година обмена на стоки със социалистическите страни се разшири, като се сключи договор и с универсалния магазин в гр. Калиш от Полската народна република. Ще бъдат доставени стоки в размер на 500 хлв. Общо до този момент са сключени договори за доставка на стоки по линията на разменна ширпотреба със социалистическите страни за 4,5 мил. лева.

Предвидено е през 1981 година размера на стоките от социалистическите страни да нарастне на 8 мил. лева. Допълнително ще бъде включена и Унгарската народна република.

Положителна е оценката, която следва да се даде на ръководството на ОП "Търговия на едро", СД "Търговия" и ОКС за използване тази форма за разнообразяване и разширяване асортимента на стоките. Необходимо е тя да се разширява, като се направят постъпки за доставка на стоки по линията на разменната търговия с Чехословакската народна република.

3. Изучаване на потребителското търсене и разширяване на фирмени и магазини-фактори за по-пълното задоволяване потребностите на населението със стоки.

През последните няколко години в резултат на внедрената система за повишаване културата на търговското обслужване настъпиха положителни изменения в изучаването на потребителското търсене. Поставена бе солидна основа за по-пълно всекидневно изучаване и отразяване от търговските работници в специални тетрадки на търсените от населението стоки. Извършени бяха наблюдения на отделни видове готови облекла с помощта на касовите бележки. Проведеха се анкети с потребителите. По-пълноценно и по-целенасочено се ползва информацията от изложбите, модните ревюта, базарите. Провежда се ден на стоковеда, анализират се продажбите по групи стоки и вътрешностокров асортимент, използва се различна статистическа и демографска информация. По обратен път се информира Общинския народен съвет за състоянието на пазара и липсващите стоки, което дава възможност за бързо и своевременно реагиране пред производителите и доставчиците.

В резултат на така взетите мерки по изучаването на потребителското търсене трябва определено да се подчертае, че нашия пазар се характеризира със спокойно и стабилно снабдяване с хранителни стоки.

Независимо от това обаче по чисто субективни причини на пазара прекъсват продажбите на пиво, безалкохолни напитки, боза, бисквити, захарни изделия и други. През последните няколко години, снабдяването на населението с пиво особено през летния сезон стана остър проблем. Знаем кои са обективните причини. Но трябва да отбележим, че активността и гъвкавостта на ръководството на цеха за бутилиране на пиво е недостатъчна. Може да се доставя по-вече пиво от други райони на страната. Може по-постоянно и по-успоредно да се поставят нерешените проблеми пред висшестоящите организации.

Значителни са трудностите по задоволяването на потребностите на населението с редица стоки от промишлен характер. През настоящата година не бе задоволено потребителското търсене в селищната система с перални, цветни телевизори, елготварски печки, обувки, каучукови изделия, памучен текстил, трикотаж, детски обувки и други. Беден е асортиментът от предлаганите стоки в магазините и щандовете по системата "Направи си сам".

Не задоволява работата на ръководството на ОП "Търговия на едро" по издирването на стоките и доставката им. Недостатъчно е въздействието, което се оказва върху промишлеността.

Не се изучава и обобщава потребителското търсене в търговската мрежа. Необходимо е средните ръководни кадри - стоковеди, отговорници на райони, началник отдели, да бъдат по-често в търговската мрежа, да поддържат постоянни контакти и лично да изучават състоянието на пазаря. Предвиденият в системата Ден на стоковеда, следва да се провежда редовно и за това лично да отговарят директорите на търговските предприятия. По-често трябва да посещават производствените предприятия на Русенската промишленост и в страната.

При договорирането и доставката на стоки, началник отделите и стоковедите трябва да се съобразяват с повишените изисквания на потребителите и съвременните тенденции в модата.

Търговските предприятия трябва да станат бариера за некачествените, демодиранияте и нетърсени от гражданите стоки.

Ефикасен метод за изучаване на потребителското търсене са ФИРМЕНИТЕ МАГАЗИНИ, които са предимно обекти на съвременно пише за продажба на стоки на определени производствени организации. Основната задача на фирмените магазини

е да организират изучаването и формирането на потребителското търсене, на новостите и модните тенденции, за повишаване на техническата и материалната култура на гражданите. В тях се създава възможност по-гъвкаво да се откликне на нуждите на пазара и се въздейства за разнообразяване на стоките за широко потребление.

В град Русе са разкрит 14 фирмени магазини за нехранителни стоки. След майското съвещание се разкриха допълнително 2 магазина на ДСО "Минералсувенир" и щандове на завод "Вела Пискова" и "Юта". Предстои откриването на фирмени магазини на ДСО "Фармахим" и Министерството на леката промишленост. През следващата година ще се разкрият фирмени магазини на "Балкантон" и "Сърп и чук" - София, "Китка" - Нови Пазар, на Министерството на химическата промишленост за продажба на стоки от битовата химия, на ДСО "Памукотекс" и други.

Досегашният опит показва, че в фирмените магазини повече се продават дефицитни стоки за които не е необходимо да се изучава потребителското търсене, а напротив създават опашки и недоволство.

Налага се производствените предприятия да направят необходимото за утвърждаване на фирмените магазини по предназначението за което са създадени.

С приетата програма от НК на ОНС бе предвидено да се разкрият 8 фирмени магазини за продажба на селскостопански произведения. До този момент са открити само 2 магазина на АНК-Щръклево и АНК-Сливо поле. Вероятно останалите магазини до края на годината няма да бъдат открити, въпреки че Общинският народен съвет навреме предостави необходимите помещения. Поддържат своите задължения ръководствата на АНК в Две меглики, Борово, Иваново и ПАК-Русе, а в действащите такива се предлага много ограничен асортимент

предимно плодови и зеленчукови консерви и сокове. Липсва тази широка гама от селскостопански произведения, които произвеждат АПК и ПАК.

Забелязва се стремеж на тези ръководства да получават готови помещения и само да започнат продажбите на стоки, а не да търсят подходящи места, да проявяват активност и настойчивост пред съответните органи за разширяване на тази дейност. Определено следва да кажем, че откриването на фирмените магазини за продажба на селскостопански произведения се движи мудно и с много беден асортимент, който не задоволява потребностите на населението.

В резултат на по-доброто изучаване на потребителското търсене положителни изменения настъпиха в продажбата на готови храни, полуфабрикати и ястия в заведенията за ОБЩЕСТВЕНО ХРАНЕНЕ И СТОЛОВЕТЕ. Относителният дял на кухненската продукция достигна 30 % при отчет за 1979 година - 28 %. На проведената научно-практическа конференция от по-деление "Обществено хранене" бе приета конкретна програма за разширяване на кухненската продукция. През 1981 година относителният ѝ дял ще достигне 32 %. Във всички заведения от първа и екстра категория ще бъдат предлагани най-малко по три ястия от националната кухня и то характерна за нашия град. В настоящия момент са внедрени пилешка супа "курбан", боб в гърне, качамак, бюфтек, руло от шкенбе по русенски и други ястия.

Наред с това обаче колективите от общественото хранене и столовете са все още длъжници на русенското гражданство. Направените проверки показаха, че с беден асортиментът от постни ястия в закувалните, кулинарните магазини, заведенията за масово хранене. Предлаганите супи, втори ястия и десерти не задоволяват потребностите на населението. Беден е асортиментът на полуготовите храни и захранени такива от КК "Дунавия".

В голяма част от заведените не се спазват изискванията за необходимия асортимент-минимум. Почти на изчезване са такива традиционни за вкусната българска софра ястия, като: зрял боб, шкембе чорба, леща чорба, различни видове постни ястия и гювечи.

Не задоволява и развитието на столовото хранене на работниците, служителите и учащите се. Обхватът на столуващите за 1979 г. е 55,8 % в т.ч. за работническото хранене 57.1 % и за учащите се 30.4 %. През настоящата година извън системата на столовото хранене са 44,2 % от които 32 530 работници и служачи и 19 480 учащи се.

Не е добро и състоянието на диетичното хранене. Самият факт, че в град Русе няма диетичен стол или ресторант, говори за подценяването на този въпрос. Необходимо е СД "Търговия" и поделение "Обществено хранене" да предприемат незабавно мерки и в най-скоро време да решат този проблем. Не е необходимо да се чакат указания и агитации тъй като въпросът не е нов и няколкократно е поставян пред тях.

След съвещанието от 10 май в град Русе се осъществиха редица мероприятия по разнообразяването на стоките. Проведе се над 30 гостувания на производствените предприятия в страната. С интерес преминаха гостуванията в магазин "Детиаг" по случай деня на детето.

Крупно мероприятие бе проведената от 6 до 16 октомври десетдневка под девиза "Промишлеността гостува на търговията". По същество тя се превърна в един своеобразен преглед на постиженията и възможностите на русенската промишленост за понататъшното реализиране на програмата на Партията за издигане на жизненото равнище на народа. В десетдневката взеха участие 42 производствени предприятия, които гостуваха в 16 магазина, и поставиха допълнително стоки за над 650 хлв. Под своите възможности участваха в изложбите; завод "Довети септември", ИАК "Димитър Благосъ", ТНК "Интра"-Бела и други.

В настоящия момент се уточнява разменно гостуване на промишлените и търговските предприятия от град Пловдив.

За подобряване производството и снабдяването на населението с по-разнообразни и качествени стоки е направено не-малко. Има постигнати резултати, но те са далеч под нашите възможности. В докладната записка на др.Тодор Живков пред Политбюро на ЦК на БКП са поставени съвсем ясно новите изисквания и пътищата за тяхното решаване. Трябва откровенно да кажем, че ние все още не сме създали такава стройна организация която да осигурява нормално производство и зареждане на търговската мрежа със търсените стоки за паросно потребление. Не са малко случаите когато по най-различни субективни причини се прекъсват продажбите на дадени стоки както в град Русе така също и в селата Мартен, Николово, Просена и Басарбово. Тук определена вина имат ръководствата на СД"Търговия", ОН"Търговия на едро", ГПК"Наркооп", ПЖК"Родоп", Млекозавода, Булгарплод, ХВК"Освобождение". Необходимо е да се внесе коренен прелом в изучаване на потребителското търсене, заявяването, производството и доставянето на търсените стоки за да може винаги по сезони населението да ги намира в магазините. Задачата която си поставяме сега в чест на Конгреса е да се преодолее дефицитността на по-голяма част от стоките със възможностите които ни предлага русенската промишленост.

II. УСЪВЪРШЕНИСТВУВАНЕ НА ТЪРГОВСКОТО ОБСЛУЖВАНЕ.

Важни фактори за повишаване нивото на търговското обслужване и създаване условия за по-пълното задоволяване потребностите на населението са: изграждането на материално-техническата база, подобряване формите на търговското обслужване, рационално използване на работното време и ролята на търговските работници за по-пълното снабдяване на населението със стоки.

В настоящия раздел ще отделим необходимото внимание на тези проблеми главно в светлината на по-пълното задоволяване потребностите на населението със стоки.

1. Проблеми по изграждането на материално-техническата база

Основни направления от които сме се ръководили при развитието на търговската мрежа в селищната система са: новите търговски обекти да се изграждат в съответствие с нормативите за комплексно обслужване. Търговските обекти за нехранителни стоки да се концентрират, специализират и модернизират. По опита на Хасковски окръг за интензивното използване на търговските площи в общественото хранене същите да се преустройват много функционално.

За осъществяване на поставените изисквания, през месец март ИК на Общинския народен съвет прие насоки за развитието и повишаване ефективността на търговско-стопанската дейност до 1985 година. Анализът от резултатите показва, че в основни линии развитието на търговската мрежа се осъществява в съответствие с така приетите насоки.

В настоящия момент Русенската селищна система се обслужва от 225 стационарни магазина за хранителни стоки с 14340 м.кв. търговска площ (без складовата), 195 магазина за нехранителни стоки с 19538 кв.м. и 181 заведения за обществено хранене с 15929 кв.метра и 16651 места за сядане в т.ч. на открито през летния сезон 6222 бр.

Съпоставени с нормативите за комплексно обслужване тези цифри показват, че търговската мрежа за хранителни и нехранителни стоки задоволява – при норматив 185 кв.м. на 1000 жители очакваният отчет за 1980 г. е 185.7 кв.м. Добре се реши въпросът с изграждането на супермаркетите и големите магазини.

Подобрение настъпи и в кооперативно-пазарната търговия с хранителни стоки и селскостопански произведения. Към съществуващите 7 кооперативни пазари в град Русе се разкриха допълнително: 1 пазар, 8 щанда, 46 маси и 5 новооткрити магазина за продажба на селскостопански произведения. Изпълнителния комитет на Общинския народен съвет прие конкретна програма за развитието на кооперативно-пазарната търговия през осмата петилетка. Предстои през 1981 година да се изгради покрит пазар в ЖК "Възраждане" – до товарна гара.

Независимо, че норматива за изграждането на търговската мрежа за хранителни и нехранителни стоки общо за селищната система ще бъде достигнат още през тази година, но и тук имаме свои проблеми. Добре е решен въпроса за централната част на града и някои квартали. Но за жилищен комплекс "Родина", "Дружба", "Възраждане-изток" и "Здравец-север" – търговската мрежа за хранителни и нехранителни стоки е недостатъчна.

Анализа показва, че в централната част на града на 1000 души се падат по 85 кв.м. търговска площ докато в ЖК "Възраждане" – 76 кв.м., ЖК "Здравец" – 59 кв.м., а в ЖК "Дружба" – 43 кв.м. В жилищен район "Родина" живеят 20 600 жители, а имат само 750 кв.м. търговска площ, при норматив 1 580 кв.м.

Задача на ръководството на СД "Търговия" и другите търговски организации е, още през следващата година да потърсят възможности и средства за изграждането на необходимата търговска мрежа в тези квартали.

Непрекъснато се разширява мрежата от заведения за обществено хранене. След съвещанието от 10 май бяха разкрити допълнително летни градини пред ресторант "Севастопол", сладкарница "Златните рибки" и сладкарница "Младжки дом", ДЗС и др. В тях местата за сядане през летния

сезон се увеличиха допълнително с 380 бр. Две закусвални се преустроиха вечер да работят като ресторанти - "Балкан" и "Здравец". Независимо от това обаче търговските площи на 1000 жители в заведенията за обществено хранене не достигат определените нормативи. Норматива за 1000 жители е 103 кв.м. търговска площ, а ние през 1980 г. ще достигнем 88 кв.м.

Какво следва да се направи?

Още през следващата 1981 година трябва да завърши строителството на българо-румънския ресторант, преустройството на ресторант "Дунавски кът" и проектирането на ресторант в ЖБ "Амброзия".

Необходимо е ръководството на СД "Търговия" да укрепи и разшири строителните си групи в поделение "Обществено хранене" и "Хранителни стоки" и помисли за създаването на такава в поделение "Фармаг", които да поемат изцяло реконструкцията и модернизацията на търговската мрежа.

Що се отнася до строителството на нови обекти явно е, че те не могат да бъдат изпълнявани от други освен от специализираните организации - Строително-монтажен комбинат, и "Ремонтстрой".

2. Подобряване формите на търговското обслужване и рационалното използване на работното време

В последните години настъпиха значителни изменения в организацията на търговското обслужване и работното време. Съществен нов момент е внедряването на прогресивни форми на търгуване. В настоящия момент над 70 % от стокооборота се реализира по прогресивни форми: на самообслужване, открит показ, по образец и други. Разширява се магазинната и производствена мрежа по системата "Направи си сам".

Този източник за по-пълно задоволяване потребностите на населението със стоки не е намерил своето решение. Предлаганият асортимент не отговаря на утвърдената номенклатура. В тях липсват: отделни сглобени детайли от дърво и желязо за дребни домашни мебели и съоръжения. Вина имат преди всичко ръководствата на предприятията от търговията и услугите.

Положително влияние върху нивото на търговското обслужване оказва разкриването на специализирани щандове за ръчна продажба на месо, колбаси и деликатеси в супермаркетите "Хали", "Здравец" и "Възраждане". Това се посреща добре от гражданите и ръководствата на "Хранителни стоки" и "Нарксон" следва да ги разширяват.

С изграждането на големи търговски обекти се създадоха условия за увеличаване коефициента на сменност в търговската мрежа. С приетите насоки се въведи ново работно време в търговията, което внесе значително подобрение в обслужването на клиентите. Коефициента на сменност нарастна: за хранителните стоки на 1,53 %, за нехранителните стоки на 1,13 % и за заведенята за обществено хранене на 1,57%. Продължителността на работното време с клиенти се увеличи от 12.30 часа преди съвещанието от 10 май, на 14.30 часа за хранителните стоки, от 10.30 часа на 12.30 часа за нехранителните стоки и се запази на 15 часа в заведенята за обществено хранене.

Положително ли се отрази тази промяна на работното време?

В резултат на затварянето на голяма част от обектите работещи в неделни дни, се увеличи работното време през делничните дни с 1 час за цялата търговска мрежа и около 350 души търговски работници бяха прекарали на работа

въз върховите моменти. В тази светлина отговора е положителен. При средно дневна реализация на стокооборота от хранителни стоки 120-130 хлв. в неделните дни се реализират едва 8-10 хлв. и то главно от продажба на хляб и млечни произведения. За да се усъвършенствува работното време и задоволеността на гражданите, необходимо е ръководствата на поделение "Обществено хранене", и "Наркооп" да разширят продажбата на хляб и хлебни изделия, мляко и млечни произведения в сладкарниците и заведенията за обществено хранене през почивните дни. Не е нужно да се доказва, че социалният ефект ще бъде още по-голям.

Нерешен остава въпроса с приехането на стока в извън-работно време. Общинския народен съвет утвърди графици за такова зареждане по ул. "Георги Димитров", "Толбухин", "Ленин" и "Девети септември". Но тези графици за съжаление не се изпълняват.

Необходимо е ръководителите на ОП "Търговия на едро" и СД "Търговия" другарите М. Луканов и Т. Николов, независимо от ведомствените си интереси, да създадат организация за изпълнение на утвърдените графици. Време е Общинския народен съвет и неговия зам. председател Петър Пенчев, да се намеси по-резултатно в изпълнение на тази задача.

Ръководствата на всички стопански организации за търговия на едро и дребно, още веднъж следва да разгледат въпроса с организацията на търговията, формите на обслужване и работното време и създадат условия за по-пълното задоволяване потребностите на населението от селищната система.

3. Ролята на търговските работници за по-пълното задоволяване потребностите на населението със стоки

Прилаганата в продължение на близо пет години Система за повишаване културата на търговското обслужване, внесе положителни изменения в поведението на търговските работници. Подобри се техният външен вид - подходящо работно облек-

ло, емблеми на търговските организации, подобри се хигиената в обектите, подобри се поведението при посрещане на гражданите.

В настоящия момент търговията в селищната система се обслужва от 5508 търговски работника, които по образование се разпределят: с висше образование 210 души; с полувисше 76 души, със средно образование 2475 души и с основно и по-ниско образование 2747 души.

В ПУЦ ежегодно се обучават над 600 души търговски работници. В техникума по обществено хранене се подготвят около 120 младежи и девойки за търговски работници, готвачи, сервитьори.

Това са сериозни предпоставки за повишаване културата на търговското обслужване.

Голяма е ролята по снабдяването на населението със стоки и повишаване нивото на търговското обслужване и на управителя. Това е централна фигура в обекта. Практиката показва, че там където има делови, компетентни управители, има добро снабдяване и добра култура на обслужване и обратно. Ето защо трябва да се отдели голямо внимание на управителите на търговските обекти да се повишава тяхната роля и авторитет. От тях зависи много. Имената на най-добрите следва да станат популярни, техният опит да се изучава и разпространява.

Култура на обслужване.

Какво липсва в настоящия момент в поведението на търговските работници?

- липсва спазване на установения подход при посрещането и обслужването на клиентите;
- липсва учтивостта и готовността на много търговски работници да дадат нужната информация на купувача, да го улеснят при избора на търсената стока;

- Липсва уважение към купувача и посетителя в търговския обект.

Разбира се това не е навсякъде. Много са добросъвестните търговски работници които честно и съзнателно изпълняват своя граждански дълг като колектива на Супермаркет "Възраждане-юг"; "Дружба-2"; Детмаг; Магазин "Дунавска коприна"; магазина за продажба на часовници и други.

Но факта, че имаме прояви на некултурно отношение в търговското обслужване трябва да разтревожи всички нас и най-вече стопанските, партийните, профсъюзните и комсомолските ръководства на търговските организации.

За да се осъществи по-системен контрол върху качеството на търговското обслужване, през настоящата година се внедри нова система за обществена оценка на културата на обслужването. Комисии с представители на Отечествения фронт и народен контрол извършват всеки месец оценка на нивото на търговското обслужване и дават предложение в Общинския народен съвет за увеличаване или намаляване на трудовите възнаграждения на търговските работници, според това дали са спазили или нарушили правилата за търгуване.

Вярваме, че тази система ще даде необходимите резултати. Необходимо е проперяващите да бъдат обективни и много вънскателни. Необходимо е борбата срещу негативните прояви в търговското обслужване да се води от всички и навсякъде.

Значително трябва да се подобри и РЕКЛАМАТА НА СТОКИТЕ. Тя трябва да помогне на всеки да намери търсената от него стока, да възпитава вкуса и възбужда нови потребности. За съжаление ние не можем да кажем, че е създадена съвременна реклама на стоките. Тя не съответствува на повишените изисквания, не привлича купувачите, не ги възпитава.

Отрицателно влияние върху качеството на обслужването оказва и текучеството на персонала. Не можем да говорим за култура на обслужването и по-пълно познаване потребностите на населението, когато близо 25 % от персонала се подменя през годината. Особено това е характерно за поделение "Обществено хранене" и поделение "Хранителни стоки" към СД "Търговия".

Една от гричините е недостатъчната грижа на стопанските ръководства за създаване на по-добри социално-битови условия за работниците, особено като се има в предвид, че 77,1 % от тях са жени.

Твърде бавно се механизират различните процеси, изискуващи физически усилия поради което работниците от търговията са принудени да вдигат с тонове товари. Жилищната нужда на работниците от търговията е също остър проблем. Има какво да се направи и по отношение на столовото хранене.

III. КОМУНАЛНО-БИТОВО ОБСЛУЖВАНЕ

В изпълнение на задачите от срещата на Секретариата на ЦК на БКП с Първите секретари на Окръжните партийни комитети и министри в град Русе, Общинският народен съвет актуализира комплексните програми за развитие на мрежата и формите на битовото обслужване, както до края на 1980 г., така и за цялата седма петилетка. Актуализираните програми осигуряват изпълнението на плана за услугите за 1980 г. и седмата петилетка както следва:

СД "МИБУ" - Русе при план 10200 хлв. очаква изпълнение за 1980 г. 10557 хлв., а за петилетката при план 48954 хлв. очаква 49775 хлв.

ДП "Телевизионни и радиосериизи" при план 1002 хлв. очаква изпълнение за 1980 г. 1018 хлв. а за петилетката при план 3975 хлв. очаква изпълнение 4317 хлв.

ДСО "Мототехника и автосервиз" – клон Русе при план 910 хлв. очаква изг. нелине за 1980 г. 920 хлв., а за петилетката при план 3800 хлв. очаква изпълнение 4200 хлв.

Главното внимание на ръководството на СД "МПБУ", ДСО "Мототехника и автосервиз", ДП "Телевизионни и радиосервиси", след майското съвещание е насочено към реализация на инженерните проекти, свързани с реконструкция, модернизация, внедряване на нова техника, развитие и усъвършенстване формите на битово обслужване. За този сравнително къс период, бе направено не малко. Реши се въпросът с комплексното обзавеждане жилищата на гражданите чрез "Дома на бита". В интеграция с научния център при МВТУ и СХК "Гаврил Генов" се разработиха и внедриха нови конструкции програмна мебел с приложение на нови пигментно-киселиновтвърдяващи лакове производство на СХК "Г. Генов", подобри се организацията за обслужване на гражданите по поддържането на домакинската битова техника с въвеждането на диспечеризация на поръчките в промишлената база на поделение "Здравко Чампоев" като по този начин напълно се затваря цикълът: клиент-диспечерски пункт-материално-техническо снабдяване. Внедриха се нови технологии в прането и химическото чистене, разшири се номенклатурата на кожено-галантерийните услуги. Подобри се абонаментното обслужване в радиотелевизионните услуги. Съвместно със СД "Нармаг" в магазин "Космос" бе въведена нова форма на обслужване – подпомагане на клиента при избор на телевизор, извозване до дома му, даване указания за експлоатация, която форма се посрещна много добре от населението.

За подобряване организацията и качеството на Автосервизните услуги влязоха нови мощности – разшири се тенекеджийският корпус, диагностичното отделение, внедрена бе комплексна механизация за монтаж и демонтаж на купета.

В изпълнение на 34 РМС се разкриха два фирмени магазина на СД"МПБУ" за производите на поделение "Здравко Чампоев" – и поделение "Русенска комуна". Част от материално-техническата база на СД"МПБУ" на ДСО"Мототехника и автосервиз", бе предоставена за целите на движението "направи си сам". В жилищния квартал "Здравец-изток", бе открита пералня на самообслужване, където гражданите, под ръководството на опитен специалист могат сами в удобно за тях време да се самообслужват. В ателието "Направи си сам" на Автокомплекса гражданите получават квалифицирана помощ от техника – консултант.

Въведе се удължено работно време на сервиза за ремонт и поддържане на битова техника, както и обслужване на гражданите в предпразнични и празнични дни при трисменен режим на работа, сформираха се дежурни групи с удължено работно време в сервизните бази за извършване на бързи и експресни телевизионни услуги в почивните дни.

Заедно с това трябва да отбележим, че тези констатации имат и не малко да имат значение за цялостен анализ на постигнатото в областта на битовото обслужване в Русенската селищна система. Те само ясно сочат положителната насока в развитието на битовото обслужване след майското съвещание.

Като анализираме обаче цялостното състояние на битовото обслужване в нашата селищна система се налага да посочим, че постигнатото до сега все още изостава от бързо нарастващите потребности и изисквания на хората, несъответствува напълно на възможностите на битовото обслужване за по-пълно и комплексно задоволяване потребностите на населението. Все още постигнатото ниво в материалните услуги, материалите и дърво-обработващите, з работите и химическото чистене, в обувните и кожаро-кожухарските услуги, строително-ремонтните, радио-телевизионните и авто-ремонтните услуги, незабвено, че тези услуги реално са обезпечени с технологически и органи-

зационни условия - срокове, цени, среда и форма на обслужване, потребността на населението от нашата селищна система не са изцяло задоволени.

От всички присъстващи добре се знае, че продължава да съществува дефицитност от още не малка гама услуги, като: монтаж на мебели по домовете на граждани, облицовка с дървени плоскости и други съвременни синтетични материали на входни антрета, ремонт и обновяване с подходящи надлепки на стари мебели, тенекеджийски, автотенекеджийски услуги, репаратура и обновяване както на стари, така и на приспособяване съгласно предявените изисквания на клиента, на ново-закупени дрехи от конфекционната промишленост.

Ясно е, че за извеждането от дефицитност на тези услуги не може и не трябва да се разчита само на стопанските организации, специализирани за извършване на услуги.

Тези организации също не са направили необходимото за тази цел. И СД "МПБУ" и ДСО "Мототехника и автосервизи" можеха да направят повече за извеждане от дефицитност на тези услуги, но тук възниква и другият въпрос: Могат ли промишлените предприятия и ПАК да разкриват ателиета и цехове за услуги както за тяхните колективи, така и за населението въобще?: "Арда" за репаратурни шивашки услуги; завод "Александър Атанасов", "Бор" и "Тръвна мебел" - за мебелни и дървообработващи услуги; завод "Найден Киров", завод "Жити", завод "Георги Димитров", "Мелинчни машини" - за метални и галванични услуги; ПАК "Димитър Благоев" - за машини, автосервизи и някои други дребни като: точиларски, мелничарски, остъкляване на вили и други. Могат да разкриват и други.

И не само тези предприятия. Всички предприятия от нашата промишленост трябва да организират извършването на услуги съответстващи на тяхната дейност първо на техните работници а след това и на всички останали граждани от селищната система.

Не случайно др. Т. Живков казва: "Трябва навсякъде където се извършват услуги, където има производство да се създават цехове за производство на ширпотреба, толкова колкото е фонд "Работна заплата". И това е напълно реално. Следва да се оказва помощ в това направление".

Не е нужно да се доказва, че за изпълнение на тази задача град Русе има възможности. И именно защото има, трябва да я решим с чест.

Тук му е мястото да посочим положителния пример в тази насока на завод "Изкуство", където за работниците и служителите е организирано извършването на метални и галванични услуги.

За да се разшири по-бързо обхвата и се подобри структурата на предлаганите битови услуги на трудещите се, необходимо е в сферата на услугите да се пренасочат и да се използват ефективно освободените трудови ресурси от отрасли извън сферата на битовото обслужване, пенсионери, студенти и други.

Похвално е за ръководството на СД "ИПБУ" че веднага се възползува от дадената му възможност с Наредба № 2 и разкри две кантори за услуги по домовете на гражданите с широка номенклатура.

Кантора "Битова техника" с 63 работника за затваряне на цикъла от дейности в дома на клиента по поддържане и ремонт на битова техника; кантора "Всестранни услуги" със 105 работника за затваряне на цикъла от дейности от номенклатурата на всестранните услуги: ремонт на ел. инсталации, тенекеджийски услуги, строителни ремонтни и други.

Тази нова форма на обслужване, която в голяма степен стимулира личната инициатива, създава възможност за реализирането на по-голям обем услуги, извършвани по домовете на гражданите, услуги в съкратени срокове и удобно за гражданите време без да се влагат допълнителни капитални вложе-

ния за разширяване на материално-техническата база. Мерки в това отношение трябва да предприемат и ръководствата на ДСО "Нототехника и автосервиз" и "Телевизионни и радиосервизи".

Развитие бележи и движението "направи си сам". Специализирани са дърводелски ателиета, работилници за ремонт на битова техника, ателиета за кройлно-шивашки услуги, в които населението от град Русе има условия самостоятелно да извършва редица услуги. Организиран са курсове към СД "МПБУ" за добиване на минимум технически знания за ползуване на ателиетата за самообслужване. Всичко до тук е добре, но не е достатъчно. Не се предвиждат и предоставят от завод "Александър Атанасов", ТПК "Славянско изкуство", ТПК "Електрометал", завод "Георги Димитров" и други предприятия на републиканската промишленост, достатъчно разнообразни материали, полуфабрикати, детайли, резервни части, инструменти и приспособления за разгръщане на тази система в по-голям мащаб, така че тя да добие масов характер.

Възможностите ни в това направление са далеч по-големи. Нужно е СД "МПБУ" и поделенията към нея да не се задоволяват с минималното което е направено, да не спират до тук, а да продължават да създават условия и база за масово развитие на движението "Направи си сам".

Другарки и другари,

Много и разнообразни са услугите които се извършват на населението в нашата селищна система. Не бихме могли да разгледаме подробно всичките в настоящия доклад. Но някои от тях трябва да поставим на задълбочен анализ и оценка тъй като неблагоприятията в тях са твърде много. Да вземем например прането и химическото чистене. По изпрано сухо

бельо на човек от населението сме на 11 място в страната. През 1979 година е постигнато 2.54 кгр. на човек от населението изпрано сухо бельо докато в ГДР и по точно в Берлин още през 1977 г. се е изпирало 16.5 кгр.; в Будапеща - 5,8 кгр. Коя е причината? Имаме мощности ли? Напротив, мощности имаме и техният капацитет се използва една 45 %.

Имаме необходимата организация и амбиция да се реши този проблем. До сега СД"МПБУ" и поделението "Свежест" твърде спокойно и без нерв работиха по тази задача. Очакваме от новото ръководство на поделението да внесе прелом в работата си и възвърне доверието както на гражданите така и на промишлените предприятия за качествено и срочно изпълнение на тази услуга.

Вярно е, че в нашето население психологическата бариера за ползуване на промишленото пране е голяма и трудно преодолима. Водената разяснителна работа за предимствата на промишленото пране от страна на ръководството на СД"МПБУ" съвместно с Отечествения фронт и движението на българските жени в продължение на повече от 4 години не даде очакваните резултати. Продължават да се търсят от населението услугите на пералните за индивидуално пране, на които ръководството на СД"МПБУ" не отделят достатъчно внимание за поддържане на машинния парк в такова състояние, което да осигурява високо качество, спазване сроковете и става причина за възникване на конфликтни ситуации с гражданите в отделните върхови натоварвания. Ние подсказваме на ръководството на СД"МПБУ", че е време да помисли за тяхната концентрация, което ще създаде възможност за подобряване организацията, стриктно спазване на технологичните режими, по-високо качество, по-кратки срокове, по-пълно задоволяване потребностите на населението от тези услуги.

Проблемите за по-пълното използване капацитета на фабриката за пране и химическо чистене не трябва да бъдат

проблеми само на СД"МПБУ" – те са проблеми на всички нас; на Общинския народен съвет и на всички предприятия на територията на нашата селищна система, които ползват или не ползват услугите на специализираното за пране и химическо чистене предприятие "Свежест". Обръщаме вниманието на ръководствата на предприятията: КК"Дунавия", ЗЕНИ, Българо-румънски завод, ДСО"Петрол", завод "Иван Троенски", Рудметал, мелница "Начо Иванов", Тих труд, ПРИС, завод "Арда" които, водени от дребни ведомствени интереси продължават все още да раздават на своите работници прах и сапун за изпиране на работните си облекла при домашни условия особено сега, когато Партията и Правителството непрекъснато създават условия за облекчаване труда на жената – майка и труженничка.

Основната тежест на тази задача трябва да легне на плещите на предприятието за пране и химическо чистене "Свежест" и СД"МПБУ", които следва да създадат по-добра организация за срочното и качествено изпиране на бельото и работното облекло.

Строително-ремонтните услуги:

Работата на "Ремонтстрой" и "Жилфонд" и по обем и по обхват не осигурява нормалното поддържане на жилищния фонд. За сега едва се задоволяват потребностите от най-палежащите ремонти предимно на държавния жилищен фонд и в някои случаи при аварийни ситуации в личния жилищен фонд.

Извършваните строително-ремонтни, бояджийски и други строителни услуги за населението заемат само 2, общия обем на работа на "Ремонтстрой". Някои граждани обикалят с месеци и години за да им се приемат поръчките, а след това чакат още толкова за да бъдат изпълнени. Явно е, че това ненормално положение трябва да се измени както от ръководството на СД"БКС" и "Ремонтстрой" така и от КК на Общинския народен съвет. Още при формирането плана на

"Ремонтстрой" трябва да се предвиди много по-голям обем строително-ремонтни услуги за населението.

Автосервизни услуги:

Независимо от направеното до сега за подобряване автосервизните услуги, налице са и редица още нерешени проблеми. Не са малко рекламациите на гражданите за несвоевременно уреждане въпросите около ремонта и отстраняване на дефекти както на гаранционните, а така също и на извънгаранционните моторни превозни средства. Много време гражданите губят в автосервиза при приемането на колите за диагностиране на повредите. Не са решени все още проблемите по внедряването на талонна система, антикорозионна обработка на колите, ремонт на акумулатори, планирането и доставката на необходимите резервни части от внос и местно производство и др. Ръководството с много бавни темпове внедрява системата "Направи си сам". Не е определило и утвърдило номенклатурата от услуги, които ще се извършват от самите граждани. Не се спазват сроковете на поръчките в цеховете извършващи болджийски и тенекеджийски услуги. Това подсказва, че още през следващата година, трябва да се изгради допълнителен цех за тези услуги, за да се излезе от това положение. Необходимо е с по-голяма наситеност да се провеждат мероприятия за повишаване квалификацията на работниците с оглед подобряване качеството на автосервизните услуги. И не на последно място, трябва да се осъществява постоянен контрол за работата на автосервизните работници защото не са малко случаите на подмяна на отделни части на автомобилите, надписване на неизвършена работа и редица още други хитрини и злоупотреби. Трябва да се възвърне доверието на гражданите в автосервизните услуги.

319
И няколко думи за обувните и кожено-галантерийните услуги. Не е нормално, за дребни поправки на обувки гражданите да чакат с дни и седмици или да не намират въобще кой да ги извърши. Ние разбираме, че основната причина е липсата на кадри. Но това налага ръководството на ЦК "Солидарност" да проявява по-голяма гъвкавост в организацията на своята работа до комплексното решаване на кадровия проблем.

Що се отнася до териториалната организация на битовото обслужване в селищната система, нашият извод е, че тя не е съобразена изцяло с изискванията на Мартенския пленум на ЦК на БКП от 1977 година за еднакво обслужване населението във всички населени места и райони.

Не навсякъде и не винаги се извършват всички търсени от населението услуги. Особено тези с по-голяма трудоемкост и ниска рентабилност (строително-ремонтни, ремонт и обзавеждане на жилища, поправка на облекла и други). Особено това е характерно за някои квартали на град Русе и селата в селищната система.

Известно е, че обслужването на населението в кварталите и селата се извършва от комплексни приемателни пунктове, които като форма на обслужване се посрещнаха много добре. С привеждане на услугите на промишлена основа се създадоха възможности за извършване чрез КПП на широка гама от услуги. В нашата селищна система функционират 14 КПП. Необходимо е тяхната номенклатура да се разширява в съответствие с потребностите на населението. Кметствата в селата да осигурят подходящи помещения, а ПМК "Димитър Благоев" да помогне в тяхната издръжка.

И в културата на обслужването съществуват немалко пропуски и слабости. Голяма част от всички сигнали, жалби и предложения на гражданите изпращани до контролните органи и средствата за масова информация се отнасят именно до слабостите в културата на обслужването. Неуважението към посетителите в много ателиета на услуги е налице. Много са

случаите на лошокачествени услуги, не се влагат необходимите материали, правят се фиктивни калкулации и др.

Това съвсем не омаловажава добрите прояви на колективите от Модна палата за горно дамско облекло; Модна палата за горно мъжко облекло; Дома за услуги в ЖК "Изток"; Централен цех за химическо чистене, Дома на бита и други.

Слабостите и недостатъците които отчетохме в светлината на изискванията на майското съвещание на Секретариата на ЦК на БКП са пряко свързани и с работата на ИК на Общински народен съвет и неговите звена и специалисти работещи в това направление. След съвещанието ИК положи не малко усилия за решаване на поставените задачи, някои от тях решени по останаха и не малко нерешени. Трябва да отбележим, че взискателността към ръководствата на предприятията снабдители за доставянето на някои дефицитни стоки и услуги не беше винаги на ниво. Можехме по-вече да се направи за предоставяне на площадки за строителство на материална база, на жилищни кооперации и помещения за обществена цел.

Звеното за търговия и услуги не винаги проявява необходимата инициатива, настойчивост и последователност за решаване на въпросите по снабдяването и особено на селата от селищната система. Вярно е, че състава на това звено е много малък, но това не пречи по-успешно да се изпълняват организаторските функции.

Необходимо е в бъдещата наша дейност да се положат повече усилия за преодоляване на тези недостатъци.

За подобряване снабдяването на населението със стоки и услуги, както и за повишаване нивото на обслужването предлагаме висшестоящите организации да ни оказват помощ в решаване на следните проблеми:

1. Необходимо е да се внесе подобрение в начина на планиране на суровините, материалите, резервните части и стоковите фондове, като се премине от балансовия метод към

диференцираното планиране съобразно нормите за потребление.

2. Ние считаме, че е необходимо да се внесат някои подобрения по приложението на икономическия механизъм, с което да се създаде възможност на колективите значително да увеличат обема на продажбите и услугите. Така например: образуването на ФРЗ в предприятията за услуги, хлебопроизводството и търговията не са съобразени със специфичните особености на тези дейности.

Не е решен въпроса в механизма за интегриране на търговското и битовото обслужване при обзавеждането на гражданите. В "Дома на бита" се среща затруднение от икономически характер при комплексното оформление на жилищния интериор. Така например: гражданите желаят при даване на поръчка за изработка на мебели да им се доставят подходящи осветителни тела, мокети, тапети, завеси, картини и др., което не сме в състояние да извършим.

3. За подобряне на търговското и битово обслужване предлагаме ръководството на МВТУ да ни окаже съответната финансова помощ за изграждане на: "Мебелна къща", Ресторант "Дунавски кът", Моден център.

4. Наложително е ДСО "Българско пиво" в най-къс срок да реши въпроса с реконструкцията и модернизацията на цеха за пиво в град Русе. В противен случай ние няма да бъдем в състояние и през следващата година да решим проблема с ритмичната доставка на пиво през всички сезони.

5. Считаме, че е необходимо да се преразгледа тарифно-квалификационния справочник, по отношение на някои разряди за високо квалифицирани професии, които в настоящия момент са значително по-малки от тези в промишлеността и не са фактор за привличане на добри специалисти.

5. Целесъобразно ще бъде ръководството на МВТУ да обсъди въпроса за обособяване на диференцирани направления към Единния научноизследователски център, които да обхващат: методите и формите за изучаване на потребителското търсене - вертикално и хоризонтално, със изграждане на необходимата материално-техническа база (периферно-изчислителна техника) и по проектирането и развойната дейност в услугите.

IV. САМОЗАДОВОЛЯВАНЕТО - ВАЖЕН ФАКТОР ЗА ЗАДОВОЛЯВАНЕ ПОТРЕБНОСТИТЕ НА НАСЕ- ЛЕНИЕТО С ОСНОВНИ ХРАНИТЕЛНИ СТОКИ

В началото на 1980 година, под прякото и непосредствено ръководство на Общинския партиен комитет, с активното участие на ЦК на Общинския народен съвет и ръководството на обществено-политическите организации, бе изградена необходимата организация за изпълнение на програмата по самозадоволяването в Русенската селищна система.

Майското съвещание на секретариата на ЦК на БКП, както и проведената сесия на Общинския народен съвет по самозадоволяването, очертаха още по-ясно задачите на съвета и неговите органи, свързани с внедряването и усъвършенствването на системата за задоволяване на населението с основни хранителни продукти.

В резултат на взетите мерки и активността която проявява през годината главните изпълнители на 76-то ПМС - ПМК "Димитър Благоев", ПМК "Маркони" и социалистическите организации имали помощни стопанства, отчитане на тази сесия, че програмата по самозадоволяването за 1980 г. е изпълнена по всички показатели.

През годината са произведени до максимален момент в повече от миналата година: 270 т. плодородни зеленчуци, 155 т. риба, 43 000 л. мляко, 630 000 бр. яйца и 35 т. месо.

Това се отрази благоприятно на русенския пазар.

През отчетния период се очертаха положителни тенденции в производството на селскостопанска продукция като средногодишното производство на зърнени храни нарастна с 4 %, на зеленчуците с 5 %, на плодовете с 3 %, животинска продукция общо с 4,5 % в т.ч. на месото с 4 %, млякото с 5, % и на яйцата с 9%. Основен дял за постигнатите резултати се пада на общественото и личното стопанство, на ИАК "Димитър Благоев" и ГПК "Маркооп" - Русе, които подобриха организацията си на работа, особено в изкупуването на селскостопанската продукция от личните стопанства. Подобри се снабдяването на личните стопани с фуражни смески и животни за угодване. Обвърза се земята за лично ползуване с плана за месото.

Разбира се, в това отношение не всичко е направено и решено. Не са използвани всички резерви и възможности които новото постановление на МС под № 1/7.І.1980.г. предлага. В ИАК "Димитър Благоев" като основен производител на територията на Русенската селищна система, не е настъпил решителен прелом в духа на новите изисквания. Все още не се осъзнава напълно, че с излизането на новото постановление, главната отговорност за самозадоволяването на населението със селскостопански произведения трябва да се поеме от аграрно-промишлените комплекси. Същите разполагат с огромна материално-техническа база и възможности за високо производствено селскостопанство, разполагат с най-високи възможности за производство и предоставяне на пазара на значително повече и по разнообразна селскостопанска продукция от предвидената в плана. Техните усилия трябва да се допълват с максимално използване на резервите на помощните и лични стопанства, като органично свързани с общественото стопанство и са негово естествено продължение.

Ние считаме, че нищо не пречеше на ГПК "Димитър Благоев" през тази година да задели от своите площи известно количество декари за засяване с боб и картофи, за да не се чувства сега тяхната липса на пазаря. Не представляваше трудност да се предоставят на ГПК "Наркооп" - Русе известни поливни площи главно по поречието на р. Лом, които срещу сключени договори с производители, да се задоволят нуждите на населението от традиционните дребни зеленчуци като: патладжан, бамя, зелен боб, карфиол, камби, подправки и др.

Подобри се снабдяването на населението през тази година с риба и рибни продукти. Докато през 1979 г. в селищната система бяха доставени 1500 т. замразена и прясна риба, то през настоящата година до сега се реализира 1670 т. от която около 750 т. прясна риба - черноморска и сладководна риба.

Независимо от постигнатото, има все още какво да се желае за да се постигне оптимално и качествено задоволяване потребностите на трудещите се от прясна и разнообразна риба. Същата обаче не се предлага ритмично и целогодишно, а предимно в лятно-есения сезон. Опитът на търговията с риба показва, че за нуждите на населението са необходими значително по-големи количества прясна риба, което ни задължава да увеличим басейните в окръга за производството на този така търсен продукт. "Дунавски риболов" съвсем критично следва да прецени собственото си място в реализирането на самозадоволяването, да огледа своите слабости и пропуски, да осигури необходимата ритмичност при нейното производство. Необходимо е да се осигури производството на прясна риба по приетата асортиментна програма, като не се допуска компенсация с друг вид което води до еднообразие на пазаря.

Добри са резултатите които отчитат и помощните стопанства към стопанските организации. За тази година плана за производството на месо се очаква да бъде преизпълнен с около 50 т. Това показва, че храната в работническите столове на "Млекозавода", МК "Г. Димитров", "Дунарит", МЗ "Червен", завод "Печатни платки", Международни превози, ЛВЗ "В. Коларов", завод "П. Караминчев", СД "Търговия" и др. бе осигурена със собствен контингент месо, без да се разчита на стоковия фонд. В резултат на това беше значително подобрена и поевтинена храната в тях. Независимо от постигнатите резултати, съществуват значителни резерви за производството на допълнителна селскостопанска продукция и особено на месо. Така например, спуснатият план за тази година на помощните стопанства за производство на месо се преизпълнява, но за неговото изпълнение са участвали само 38 от определените 54 предприятия, които следва да разкрият помощни стопанства. МК на Общинския народен съвет счита, че няма никакви причини да не се разкрият помощни стопанства в заводите "Гаврил Генов", ЗИТА, ТЕД-Русе, Автокомбината, "Винзавода", КТМ и др. От този факт следва извода, че с разкриването и на останалите помощни стопанства ще се получат допълнителни резерви над плана, за увеличение стоковия фонд за населението, въпреки, че Общинският народен съвет им бе предоставил терени за материална база, земи за производство на фураж и зеленчуци, приплоди и животни за угояване.

През последните 2-3 години, по 76-то ИНС бяха отпуснати с по 500 кв.м. земя за лично ползуване повече от 10000 семейства. По-голяма част от тях добросъвестно и обработват и от получената продукция не само се самозадоволяват, но дори

и изнасят на пазаря. Има обаче граждани, които получиха земя, но не я обработват. Илага се съжата да им бъде отнета и дадена на други граждани които ще я обработват в интерес на семейството си и това на обществото.

Нашата задача сега е, да бъдат издирени допълнително нови пустеещи и неподходящи за машинна обработка слабо-продуктивни земи, които Общинския народен съвет да раздаде на желаещи граждани. С това ще се осигури и допълнително селскостопанска продукция както за самозадоволяване, а така също и за пазаря.

Общинския народен съвет не е използвал докрай всички резерви, не се намеси активно за отстраняване на слабостите от ПАК "Димитър Благоев", ГИК "Царкооп", ОП "Булгарплод", "Дунавски риболов" и СД "Риба и рибни продукти", не потърси отговорност от ръководителите на ония стопански организации които не разкриха помощни стопанства, не все енергични мерки срещу недобросъвестните граждани които получиха земя но не я обработват. Ние ясно виждаме своите пропуски и още в самото начало на следващата година ще направим всичко възможно за да ги сведем до минимум, да утвърдим постигнатото, оптимално да ползуваме наличните условия за по-пълно задоволяване нуждите на населението с месо, риба, яйца, плодове и зеленчуци по линии на самозадоволяването.

Другарки и другари,

В доклада е направен опит да се отчетат основните положителни резултати в дейността ни по производството, търговията със стоки, услуги за населението и самозадоволяването. Направеното е далеч по-вече и по-голямо. То е резултат на упорития труд на работниците от търговията и услугите, на партийните, стопанските, профсъюзните и комсомолски ръководства, които ръководят и организират дейността на трудовите

колективи. Трябва да подчертаем, че постигнатите положителни резултати са благодарение на умелото и компетентно ръководство на Окръжния и Общинския комитети на БКП и ОНС.

На всички оперативки в Окръжният и Общински комитети на БКП въпросите по задоволяването на населението със стоки и услуги са разглеждани внимателно и грижовно. Нещо по-вече, Общинският комитет на Партията ежедневно се интересува от тези въпроси, контролира ги и възсква за стриктното им изпълнение. Много от инициативите които са проведени са подсказвани директно от Окръжният и Общински комитети. И именно този подход е бил основният двигател за постигнатите резултати.

В доклада ние твърде критично поставяме на Вашето внимание нерешените въпроси, трудностите и слабостите, без да омаловажаваме резултатите на колективите от търговията и услугите. Правим го за това, защото несвоевременното решаване на тези проблеми поражда редица неблагоприятни последици, а именно: недостатъците на търговията, местната промишленост и битовите услуги и samozадоволяването задържат развитието на нашата икономика; забавят реализирането на социалната програма на Партията. Неуредиците в търговията и обслужването подхранват нездрави настроения сред отделна част от населението, създават основателни поводи за негативни оценки и коментари.

Какво е необходимо сега?

Необходим е коренен прелом в подхода, в целите и методите на работа. Новият подход трябва да се изрази в смели, бързи и ефективни мерки за своевременно решаване на проблемите на търговията и комунално-битовото обслужване. Необходимо е да се вдигне целият партийен, стопански, профсъюзен и комсомолски актив на крак, всички трудови колективи

от Русенската селищна система, за да се осигури този прелом. Трябва от всички нас да се разбере, че решаването на тези задачи не е въпрос по желание или настрояване. От това как ще ги решим до Конгреса ще зависи и климата и настроението на трудещите се от нашата селищна система.

Ще бъде целесъобразно центъра на тежестта да се пренесе в трудовите колективи, да се проведе разговор по изпълнението на тези задачи с оглед всеки да определи своето място в това изпълнение.

Следва да се създаде атмосфера на висока изискателност и дисциплина. Трябва с нова сила да се разгори социалистическото съревнование между предприятията, между магазините и заведенията за максимален принос в увеличаването на производството и подобряване на търговията със стоки и услуги за населението, за достойно посрещане на Дванадесетия конгрес на Партията и 1300-годишнината от създаването на българската държава.

Русе,
декември, 1980 г.

/СИ

С П Р А В К А

за състоянието на материално-техническата
база в търговията на дребно и общественото
хранене

№ по ред	ВИД НА ТЪРГОВСКИТЕ ПЛОЩИ	Мяр- ка	Към 31. XII. 1979 г.	Към 31. XII. 1980 г.	Към XII. 1981 г.

I. Търговски площи в търговията

на дребно и общественото хранене кв.м. 43807 49807 51707

II. Търговски площи в търговията

на дребно кв.м. 32998 33878 35478

в т.ч.

а/Търговски площи за хр.стоки кв.м. 13680 14340 15060

-На 1000 жители " 76 78.7 81.8

-Норматив на 1000 жители " 80

б/Търг. площи за нехр. стоки кв.м. 19318 19538 20418

-На 1000 жители " 107.3 107.4 110.9

-Норматив на 1000 жители " 110

III. Търговски площи в обществе-

ното хранене. кв.м. 15809 15929 16229

-На 1000 жители " 87.8 87.8 88.2

-Норматив на 1000 жители " 103

-Места за сядане-общо бр. 15819 16651 16971

в т.ч. на закрито бр. 9679 959 10749

в т.ч. на закрито бр. 6140 622 6222

-Места за сядане в работнически-

те и ученически столове бр. 14402 14570 15100

декември, 1980 г.

Русе

СПРАВКА

за състоянието на кадрите в търговията и
общественото хранене

№ по ред	КАТЕГОРИИ ПЕРСОНАЛ	Мярка	Към 31.XII. 1979 г.	Към 31.XII. 1980 г.
1.	Персонал-всичко	бр.	5421	5508
	в т.ч. <u>по категории:</u>			
1.	Търговски работници	бр.	4457	4538
2.	Спомагателни работници	бр.	579	588
3.	АУП и ПТПП	бр.	385	382
	<u>по образование:</u>			
1.	С висше образование	бр.	206	210
	от тях: работници	бр.	125	128
	С полувисше образование	бр.	67	76
	от тях: работници	бр.	63	72
3.	Със средно образование	бр.	2407	2475
	от тях: работници	бр.	2069	2140
4.	С основно и по-ниско образование		2741	2747
	от тях: работници	бр.	2729	2737
	<u>по пол</u>			
1.	Мъже	бр.	1249	1263
	относителен дял	%	23.-	22.9
2.	Жени	бр.	4172	4245
	-относителен дял	%	77.-	77.1
	<u>по възраст</u>			
1.	До 30 години	бр.	1456	1477
	-относителен дял	%	26.8	26.8
2.	Над 30 години	бр.	3965	4031
	-относителен дял	%	73.2	73.2

декември, 1980 г.

Русе

СПРАВКА

за продължителността на работното време на
търговската мрежа

Предприятие	Коефициент на сменност		Отклонение	
	към 31.XII. 1979 г.	към 31.X. 1980 г.	+	-
<u>Общо за селищната сн-тема</u>				
	1.39	1.42	+ 0.03	
-Търговска мрежа	1.23	1.31	+ 0.08	
-Обществено хранене	1.57	1.57	-	
<u>По предприятия:</u>				
<u>1.Търговия на дребно.</u>				
-СДТ"поделение "Нармаг"	1.21	1.18	-0.03	
-СДТ под. "Хранителни ст."	1.49	1.53	+0.04	
-Кл. "Горивни и ст. м-ли"	1.-	1.-	-	
-Кл. "Медиц.снабдяване"	1.22	1.27	+0.05	
-ОН"Булгарплод"	1.30	1.30	-	
-ГНК"Наркооп"	1.-	1.-	-	
-Кл. "Мототехн.и автосерв."	1.-	1.-	-	
-Кл. "Нечатни произв."	1.-	1.02	+0.02	
-КТ"Балкантурист"	1.53	1.53	-	
<u>2.Обществено хранене.</u>				
-СДТ-под. "Обществ.хранене"	1.59	1.59	-	
-КТ"Балкантурист"	1.23	1.23	-	
-ГНК"Наркооп"	1.-	1.-	-	
-ЖП ресторанти	1.79	1.79	-	
-ХВК"Освобождение"	1.77	1.78	+0.01	

декември, 1980 г.

Русе

